

Odpadové hospodárstvo

“Odpadová” politika a záujem o ňu je na Slovensku zastúpená veľmi málo. Dôvodom je možno aj fakt, že doteraz sa kládol dôraz skôr na výrobu a spotrebu ako na to, čo po nej ostane a čo s tým. V posledných rokoch však prichádza viacero zmien aby sme sa aj my intenzívnejšie zamýšľali nad tým, čo s odpadom a ako ho využijeme. Varovný prst nám dáva aj rebríček v recyklovaní odpadu z celej dvadsaťosmičky kde sme medzi poslednou štvoricou. Pri rastúcej spotrebe je dôležité aby aj nakladanie s odpadom ako takým malo svoje zastúpenie v hospodárstve.

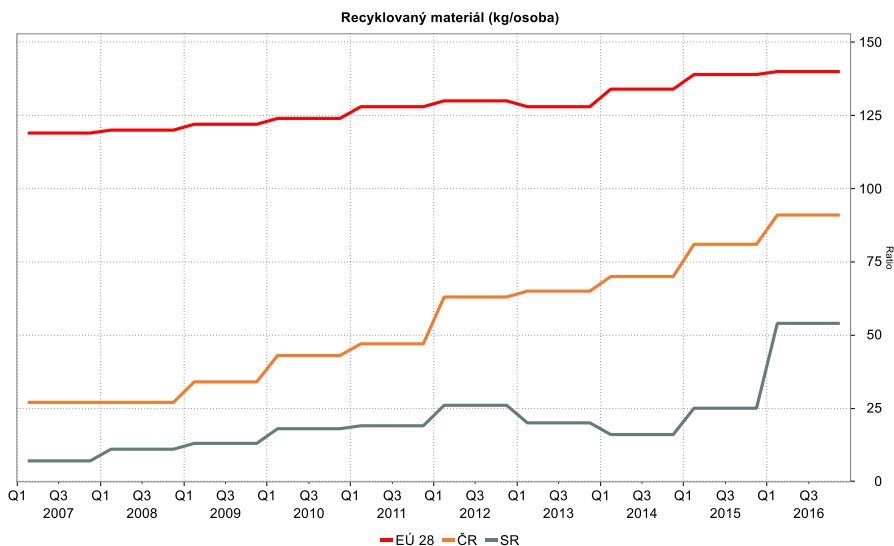
S rastúcou spotrebou ide ruka v ruke aj množstvo vytvoreného odpadu. Pred 50 rokmi sa celosvetové množstvo evidovaného odpadu počítalo v stovkách miliónov ton ročne. V roku 2010 dosiahla celosvetová produkcia odpadu 1,3 miliardy ton a súčasným tempom to bude v roku 2025 takmer 2,2 miliardy ton odpadu. Slovensko má v tomto meradle zanedbateľný podiel. Slovenská produkcia je okolo 9 miliónov ton odpadu.

Z tých 9 mil. ton odpadu pripadá najviac na priemysel a stavebníctvo, dodávky energií a domácnosti tvoria takmer 20 %, približne 1,9 mil. ton odpadu (komunálny odpad). Česko vyprodukovalo 3,5 mil. ton komunálneho odpadu a celá EU 28 cez 245 mil. ton komunálneho odpadu. Tvorba odpadu však súvisí od počtu obyvateľov - na 1 osobu na Slovensku vyprodukujeme ročne 348 kg,

v Česku 339 kg a priemer únie je 480 kg. Druhá zložka je štruktúra odpadu – či ide o tradičný komunálny odpad alebo priemyselný (súvisiaci s priemyselnou výrobou či ťažbou). Čo nás radí na 4. miesto od konca rebríčka v rámci únie je podiel recyklácie z celkového vyprodukovaného odpadu. Za minulý rok sme recyklovali 23 % zo všetkého

odpadu (15,4 % bola recyklácia materiálov a 7,6 % v rámci kompostovania).

Práve v rámci kompostovania komunálneho odpadu sme dosiahli najvýraznejší posun za ostatné roky. Celkovo však v tomto smere dosahujeme za posledné 2 roky oveľa rýchlejší rast v miere recyklo-

Source: MACROBOND

V tomto čísle:

Index cien výrobcov (PPI) v eurozóne vzrástol o 2,5%

Rast maloobchodných tržieb v eurozóne za október spomalil

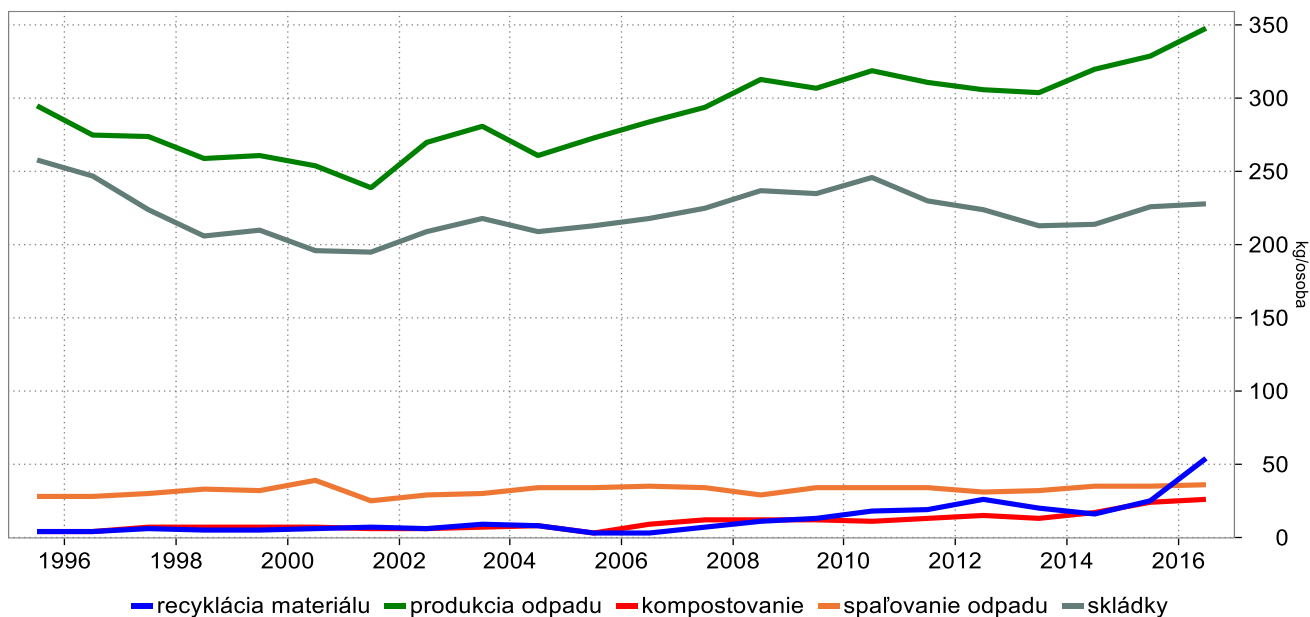
Žiadostí o podporu nezamestnanosti v USA mierne poklesli—najviac pracovných miest vytvára Kalifornia

Priemerná mzda na Slovensku vzrástla o 5,2%

HDP Slovenska dosiahlo za tretí kvartál 3,4%-ný rast v stálych cenách

Čo Českej republike priniesol ekonóm Tomáš Ježek

Odpadové hospodárstvo na Slovensku (komunálny odpad - kg/osoba)

Source: MACROBOND

vania a opätovného využívania odpadu čím však len dobiehame priemer EÚ (ten je na úrovni 45,6 %). Priemer celej EÚ je ťahaný najmä Nemeckom, ktoré vykazuje za minulý rok 66,1 % mieru recyklácie odpadu (Nemecko má 21 % podiel na produkcii odpadu v únii). Zreteľný rast na podiele recyklácie a prístupu k odpadu spôsobil prijatý Zákon 79/2015 Z.z. o odpadoch, ktorý stanovil prísnejšie podmienky v súvislosti s odpadom a to od jeho výroby až po uskladnenie.

Zákon 79/2015 Z.z. o odpadoch je účinný od 1.1.2016. Keďže bolo potrebné harmonizovať legislatívu a normy s tými európskymi a zároveň rozšíriť odpadovú politiku už od fázy vzniku produktu (ktorý generuje neskôr odpad) tak sa presunuli väčšie nároky na výrobcov. Od roku 2002 výrobcovia a dovozovia produktov (automobily a ich komponenty ako batérie či pneumatiky, oleje, elektronické produkty, plasty a iné) platili stanovený poplatok do Recyklačného fondu. Tieto poplatky určilo prostredníctvom vyhlášky MŽP SR (napr. za automobil sa platilo 66,39 eur/ks, za autobatériu 27 centov/kg, pneumatiky 27 centov/kg). Fond následne tieto vklady prerozdieval na zhodnocovanie odpa-

du a recykláciu odpadu. Ku koncu roka 2016 tento fond zaniká a vzniká tzv. rozšírená zodpovednosť výrobcov. Tí budú zodpovední vo väčšej miere už pri vzniku produktu (z ktorého vznikne odpad – obaly, neobalové výrobky, elektrozariadenia, batérie a akumulátory, pneumatiky a vozidlá) a aj počas jeho životného cyklu (napr. výrobca automobilov bude musieť zabezpečiť spätný zber pneumatík cez distribútora a tie následne zhodnotiť, nie uskladniť). Toto zrušenie môže priniesť pozitíva nakoľko výrobcovi bude záležať na tom aby čo najviac minimalizoval svoje dodatočné náklady spojené s riešením odpadu, resp. to všetko premietne do ceny produktu. Odstráni sa však medzičlánok v podobe fondu, kde prerozdelenie prostriedkov nemalo celkom trhový charakter. Okrem fondu zanikla aj povinnosť vypracovávať Program odpadového hospodárstva (ten sa musel vypracovať ak bola ročná produkcia ostatných odpadov viac ako 100 ton a viac ako 10 ton pri nebezpečných odpadoch) a taktiež Program prevencie (ten sa vypracovával pri dodaní na trh alebo obehu viac ako 10 ton obalov ročne). Sprísnila sa však agenda v oblasti obalov celkovo. Nový zákon totiž prebral na seba celkovú obalovú politiku a zrušil

Zákon o obaloch (119/2010 Z.z.). Nakladať s obalom tak nemôžu iba zaregistrované subjekty ale tie, ktoré splnili prísnejšie podmienky pre Organizácie zodpovednosti výrobcov (OZV). S týmito organizáciami musia spolupracovať aj výrobcovia a dovozovia produktov, z ktorých vzniká odpad podľa zákona.

Na jednej strane odbudla zbytočná administratíva no zároveň ju nahradila nová, ktorá viac dbá na evidenciu kde sa s akým možným odpadom manipuluje. Hlavným dôvodom je fakt, aby odpad, ktorý je možno recyklovať alebo znovu použiť, neskončil na skládke. Až 90 % z odpadu sa dá totiž využiť alebo zlikvidovať. Takmer polovicu tvorí u nás bioodpad, ktorý sa dá čisto skompostovať. Ďalšiu štvrtinu tvorí papier a plasty, ktoré sú taktiež veľmi dobre recyklovateľné. Približne desatina je sklo čo je plne recyklovateľné. Medzi menšie zložky tvorí textil, kov, tetrapaky a zmesový odpad. Okolo 1 % sa pohybuje podiel nebezpečného odpadu (na ten sú vyhradené spaľovne, špeciálne skládky). Nový zákon totiž prináša väčšie nároky na to, kde odpad skončí a kto bude prípadný náklad znášať. Prísnejšími opatreniami sa má zabrániť aby napr. recyklovateľná PET fľaša neskončila na skládke.

Výrobca, ktorý potrebuje novú PET fľašu tak bude mať v cene započítané, že vyrobil novú fľašu a späťne nezáiskal obdobné potrebné množstvo cez recyklovaný odpad.

Rozšírila sa tiež sankčná oblasť v zákone a to z pôvodných 4 skupín na 6 skupín pokút. Rozpätie je pritom od 500 eur pri nepodaní hlásenia až po 350 000 eur pri hrubom porušení uskladnenia nebezpečného odpadu. Väčšia časť sa však vzťahuje na výrobcov, ktorý boli zákonom priamo ustanovený ako zodpovedný za odpad z ich produkcie. Vyššie pokuty a taktiež presnejšie vymedzenie priestupkov môže prispieť k tomu, že sa podniky vyrábajúce alebo nakladajúce s odpadom budú prísnejšie dodržiavať povinnosti uložené zákonom čo môže reálne prispieť k zlepšeniu štruktúry odpadového hospodárstva. Na druhej strane sa aj povedzme nezmyselné prísne pokuty za hlásenia premietnu do ceny všetkých produktov, keďže napr. obaly sú súčasťou väčšiny výrobkov.

Zákon sprísnil aj podmienky toho, kto je vlastne výrobcom obalu. Obalom je výrobok, ktorý sa používa na balenie tovaru, jeho ochranu, manipuláciu s ním, dodávanie a prezentáciu, od surovín po výrobky, od výrobcu po používateľa alebo spotrebiteľa a ktorý zároveň spĺňa kritériá uvedené v prílohe č. 7 zákona o odpadoch (napr. sáčky na pečivo/ovocie/zeleninu, papierové obaly z fast-foodu, plastové tašky, štítky na textile, nálepky na obale a iné). Výrobcom obalov je fyzická osoba – podnikateľ (napríklad živnostník) alebo právnická osoba, ktorá:

- používa obaly na balenie tovaru alebo plní tovar do obalov a uvádza na trh tento tovar pod svojou obchodnou značkou,
- je osobou, pre ktorú sa tovar balí alebo plní a pod ktorej obchodnou značkou sa tovar uvádza na trh

- uvádza na trh tovar v obaloch iným spôsobom, ako podľa bodu 1 a 2 (napr. prebaľovanie dovezeného tovaru),
- ako distribútor uskutočňuje odplatné alebo bezodplatné odovzdanie obalu konečnému používateľovi na bezprostredné zabalenie tovaru (napr. ponúkание sáčkov na zabalenie pečiva, ovocia a zeleniny),
- ako distribútor používa obal na zabalenie distribuovaného tovaru alebo jeho časti alebo na naplnenie distribuovaným tovarom (napr. balenie pulťového predaja),
- uvádza na trh obaly s výnimkou osoby, ktorá dodáva nepoužité prázdne obaly osobám uvedeným v bode 1, 2, 3, 4 alebo 5 alebo osobe, ktorá balí alebo plní tovar pre osobu podľa bodu 2 (tzn. že výrobcom obalov nie je ten, kto vyrobí sáčok, kelímok, škatuľu, igelitovú tašku, papierové vrečko a iné obaly a nepoužité ich predáva ďalej).

Podľa tejto definície je v podstate väčšina podnikateľov výrobcom obalu a podľa zákona musia plniť všetky administratívne požiadavky ako:

- zaregistrovať sa v Registri výrobcov obalov,
- zabezpečiť zber, prepravu, zhodnocovanie a recykláciu odpadov pochádzajúcich z obalov, ktoré uviedol na trh alebo distribuoval,
- informovať spotrebiteľov o spôsobe zabezpečenia zberu odpadov z obalov,
- viesť a uchovávať evidenciu o obaloch za účelom poskytovania týchto informácií spracovateľovi odpadu z obalov,
- vypočítať si svoj zberový podiel a trhovú podiel v súlade s § 52 ods. 24 a 25 zákona o odpadoch na základe údajov, ktoré zverejní Ministerstvo

životného prostredia SR na svojej internetovej stránke do 30. apríla,

- zabezpečiť odobratie celého množstva oddelene vyzbieranej zložky komunálneho odpadu patriacej do odpadu z obalov z obce, v ktorej zodpovedá za odpad z obalov.

Keď sa zamyslíme, že aj malopredajca pečiva, ktorý len balí do papierového sáčku svoj produkt musí spĺňať všetky tieto podmienky tak je to administratíva navyše. Tento zákon výrazne administratívou sťažil podmienky malým podnikateľom, ktorí sa podľa neho stali automaticky výrobcom obalov a neobalových výrobkov. V dôsledku toho sa museli registrovať na ministerstve, uzatvoriť odplatnú zmluvu s odpadovou spoločnosťou, viesť evidenciu odpadov čo je úplne zbytočné nákladné ak vediete malé podnikanie a reálne odpad netvoríte. Aj preto prišla Novela tohto zákona, ktorú parlament 18. októbra schválil. Jej účinnosť je od 1.1.2018. Malí podnikatelia, ktorí na trh uvedú ročne do 100 kg obalov nemusia plniť všetky podmienky stanovené pre výrobcov obalov ako zabezpečovať zber, prepravu, zhodnocovanie a recykláciu odpadov pochádzajúcich z obalov (nakoľko tu podľa pôvodného znenia zákona spadali všetky e-shopy, stánky a pod.).

Doposiaľ mohol výrobca obalov alebo výrobca neobalových výrobkov vypovedať povinne uzatvorenú zmluvu s odpadovou spoločnosťou len z dôvodu, že si táto firma porušila povinnosti (výpovedná doba 30 kalendárnych dní). Bez udania dôvodu môže výrobca túto zmluvu vypovedať len k 31. decembru kalendárneho roka, pričom túto výpoveď musí odpadovej spoločnosti doručiť najneskôr 60 kalendárnych dní pred ukončením zmluvného vzťahu (teda najneskôr na začiatku novembra). Podľa novely zákona o odpadoch budú musieť podnikatelia bezdôvodnú výpoveď zmluvy s

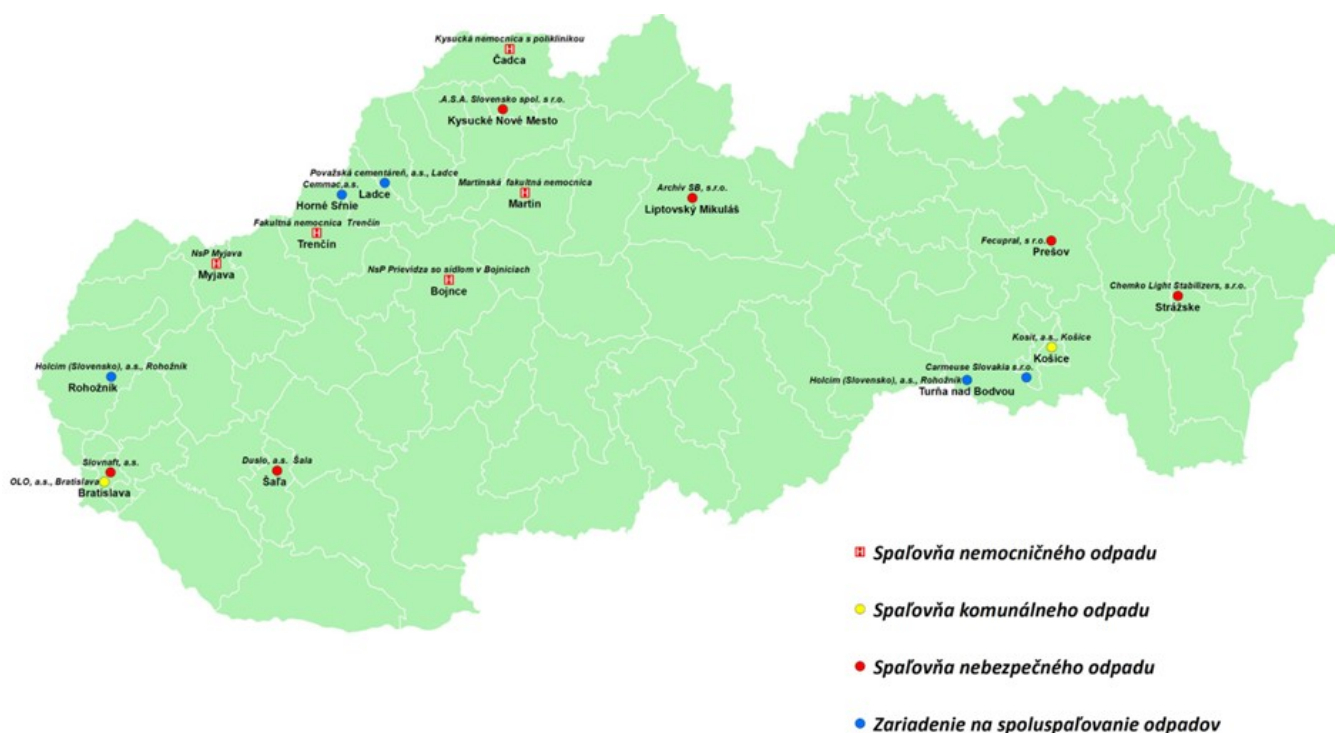
odpadovou spoločnosťou doručiť tejto firme najneskôr do 30. septembra v roku, v ktorom má byť zmluvný vzťah ukončený čím im sprísnila podmienky v tomto smere.

Všetky predchádzajúce kroky mali viesť k tomu aby sa odpad nedostal na skládku ale opäť vrátil do obehu. Keďže najväčšiu časť odpadu na SR (cca 45 % +) tvorí biologicky rozložiteľný odpad tak aj podľa nariadenia ES by sme mali znížiť objem na ukladaný na skládkach na 35 % oproti roku 1994. Podľa zdrojov z MŽP sme dosahovali pomer, že viac ako 65 % z celkového odpadu skončilo na skládkach. Dosiahnuť pokles na 35 % z toho zrejme nebude možné len recyklovaním materiálu či kompostovaním. Tu vstupuje aj proces spaľovania, ktorý má na Slovensku dlhodobu rovnakú úroveň. V roku 2013 Slovenská agentúra životného prostredia vypracovala Konceptu energetického zhodnocovania odpadov v SR, kde určila potenciál energetického zhodnocovania odpadu na úrovni 1,4 mil. ton odpadu (ročne ho vyprodukuje cca 9 mil. ton). Na Slovensku existuje 6 spaľovní na nebezpečný odpad a 2 spaľovne na komunálny odpad. Zvyšné

sú buď definované ako spoluspaľovne (5) alebo spaľovne nemocničného odpadu (5). Vstup nových spaľovní má 2 základné prekážky. Prvou je vysoká kapitálová náročnosť, kde pri doterajších nízkych príspevkoch na spracovanie odpadu bola veľmi malá rentabilita a problémové je aj financovanie cez eurofondy či príspevky z verejného sektora. Druhá prekážka je vhodná lokalita nakoľko pri uvedení do prevádzky musí byť zabezpečené dostatočné množstvo vstupného odpadu a s lokalitou súvisí povolenie na výstavbu (prísne ekologické podmienky, neakceptovanie obyvateľov so spaľovňou v blízkom okolí). Príkladom môže byť aj PWR – Plastic Waste Recycling, spoločnosť ktorá prefinancovala väčšinu nákladov cez dotáciu z eurofondov vo výške takmer 14 miliónov eur. Išlo o najvyššiu podporu z prostriedkov EÚ, akú kedy obdržal projekt v sektore odpadového hospodárstva. Účel bolo spracovanie plastového odpadu v objeme 17 500 ton ročne. Odbyt spracovaného plastu je však po 5 rokoch tak malý, že fabrika končí a eurofondy musí vrátiť. Vstup ďalších nových záujemcov do tohto segmentu je tak otázný.

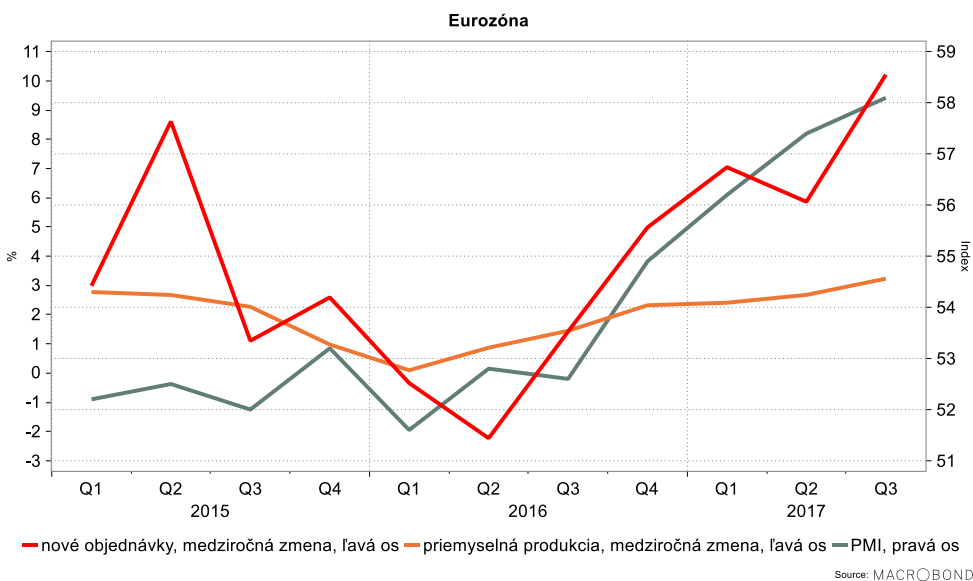
Nový zákon o odpadoch priniesol výrazné zmeny pre nakladanie s odpadom čo sa prejavilo na zvýšenej miere využívania odpadu ale aj do navýšenia nákladov pre podnikateľov a zaťažil niektorých aj novými administratívnymi úkonmi. Mierne zlepšenie môže priniesť pre menších podnikateľov posledná novelizácia. Čo sa týka odpadu ako celku tak aj týmto zákonom sa bude miera ukladania na skládky znižovať veľmi pomaly pričom záväzok Slovenska je do roku 2020 zvýšiť podiel recyklácie na 50 %. Vznik nových skládok sa nepredpokladá a taktiež ich rozširovanie bude posudzované osobitne. Hlavným zdrojom zníženia skladovania tak bude rozbehnúť recyklovanie, triedenie a energetické zúžitkovanie (spaľovanie) pričom navýšené náklady budú započítané do cien pre spotrebiteľov. Ak chceme skutočne riešiť problém so vznikajúcim odpadom tak zvýšenie v cenách produktov je logické. Napriek tomu je potrebné zefektívniť rámec podmienok tak, aby tieto prostriedky vyčlenené na nakladanie s odpadom sa aj skutočne prejavili v našom odpadovom hospodárstve. (jp)

Mapa spaľovní odpadu na Slovensku

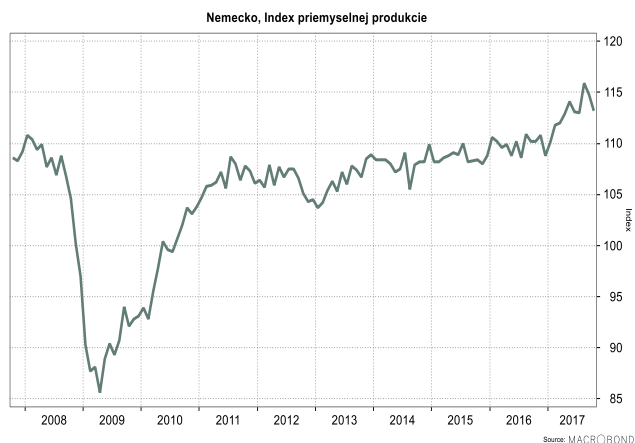

Index nákupných manažérov mierne rástol

Index nákupných manažérov (PMI) v eurozóne v novembri vo výrobnom sektore vzrástol na 60,1 bodov z októbrových 58,6 bodov. PMI potiahlo hlavne Nemecko, Holandsko a Rakúsko. Stúpala rast produkcie a nových objednávok, čo podporuje rast zamestnanosti a životnej úrovne obyvateľov. Produkcia vo výrobnom sektore rástla v treťom kvartáli 2017 o 3,2 %, zatiaľ čo nové objednávky zaznamenali medziročný rast o vyše 10 %. PMI teda hovorí o pozitívnom stave vo výrobnom sektore. (sj)

Nemecký priemysel s miernym poklesom

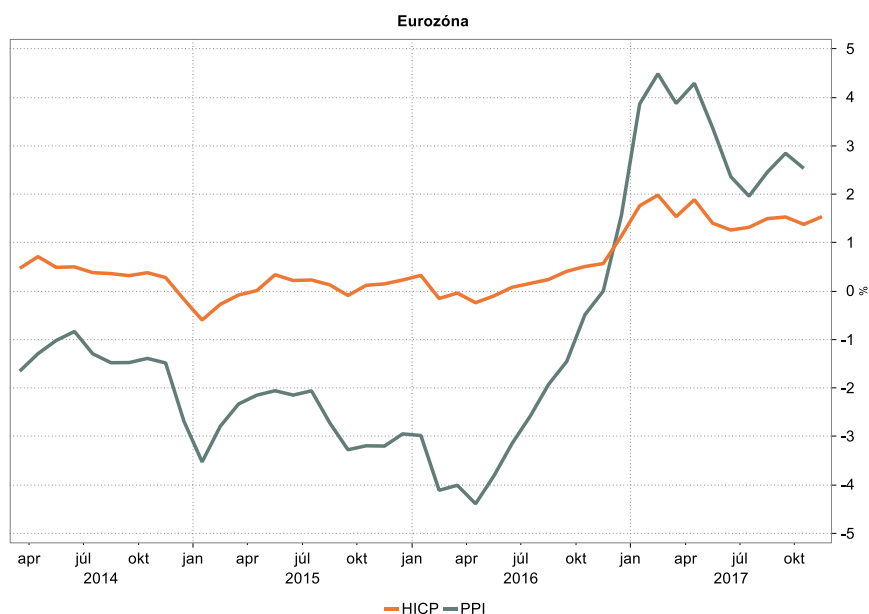

Priemyselná produkcia v Nemecku medzimesačne poklesla o 1,4 %. Nasledovala tak septembrový pokles, ktorý medzimesačne činil 0,5 %. Najviac produkcia klesla v kapitálovom majetku o 2,7 %, v spotrebných stat-

koch o 2,6 % a medzispotrebe o 1 %. Pokles bol spôsobený predovšetkým sviatkami a predĺženými víkendmi. Produkcia by mala v nasledujúcich mesiacoch rásť, a to aj na základe nových objednávok v priemysle, ktoré sa v októbri zvýšili medzimesačne o 0,5 %. Rast predpovedá aj index nákupných manažérov, ktorý sa v Nemecku zvýšil na svoje maximum. (sj)

Ceny výrobcov eurozóny vzrástli o 2,5 %

V októbri 2017 index priemyselných výrobcov vzrástol v eurozóne medziročne o 2,5 %. Najvýraznejšie vzrástli ceny v Belgicku a v Litve, cez 4 %. Na Slovensku rástli medziročne ceny priemyselných výrobcov o 2,8 %. Najvyššiu volatilitu vykazujú energie, ktoré najviac pomáhajú k rastu cien. Index PPI má na raste inflácie približne tretinovú váhu, PPI teda predikuje rast inflácie, ktorá v októbri medziročne narástla o 1,5 %, čo stále nedosahuje cieľ ECB. Rastu cien majú pomôcť nízke úrokové sadzby, ale aj kvantitatívne uvoľňovanie, teda program nakupovania dlhopisov vo výške 30 miliárd od januára do septembra 2018. (sj)

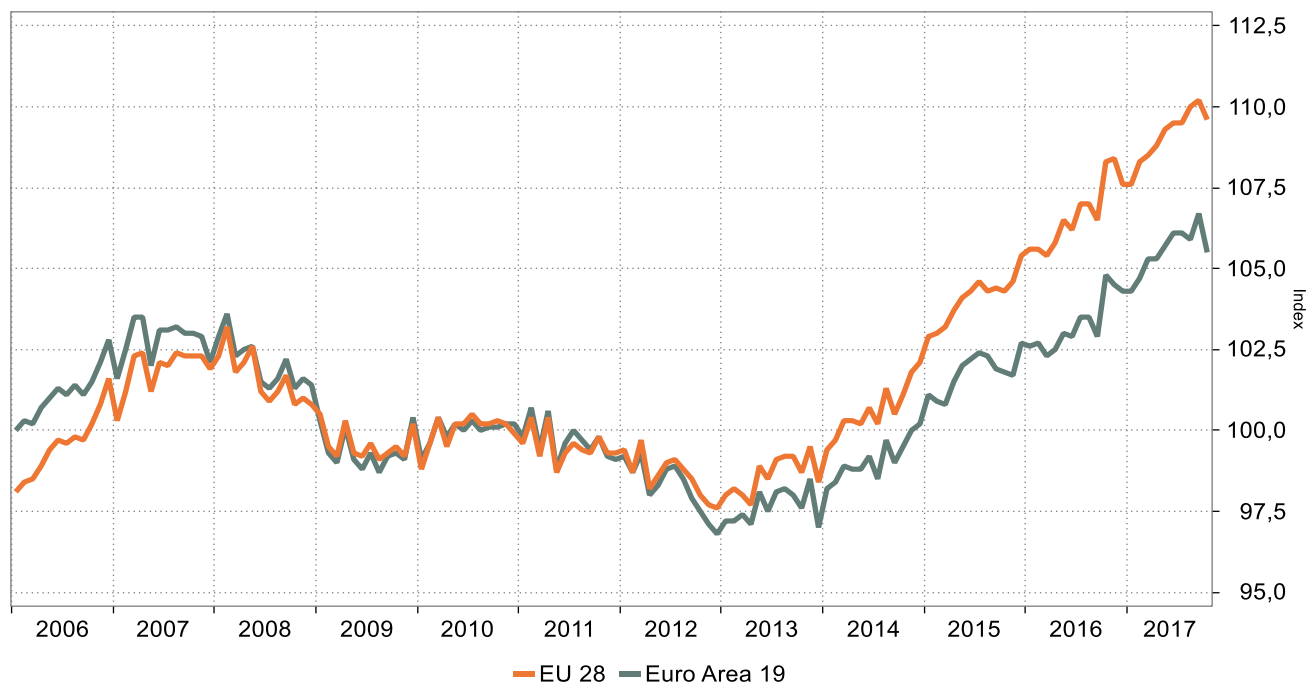
Rast maloobchodných tržieb v eurozóne spomalil

Objem maloobchodných tržieb v októbri 2017 v eurozóne medzi-mesačne klesol o 1,1 %, medzi-ročne stúpol o 0,4 %. Ide o najpomalší rast od roku 2014. Maloobchodný predaj bol spôsobený nárastom predajov hlavne cez internet. Medziročne sa znížili predaje odevu,

v ostatných odvetviach bol zaznamenaný rast. V EU28 tržby medzi-ročne stúpili o 0,9 %. Rast EU28 potiahli hlavne ekonomiky Rumunska a Česka. Tie zaznamenali najvyšší medziročný nárast. Nižší rast EU19 tlmili ekonomiky Španielska a Grécka, ktoré medziročne rástli

najpomalším tempom, a maloobchodné tržby nižšie sú v októbri 2017 stále nižšie ako v roku 2010. Tržby v maloobchode sú dôležitým ukazovateľom, nakoľko odzrkadľujú dopyt domácností po tovaroch a službách. Táto zložka sa tvorí časť HDP. (sj)

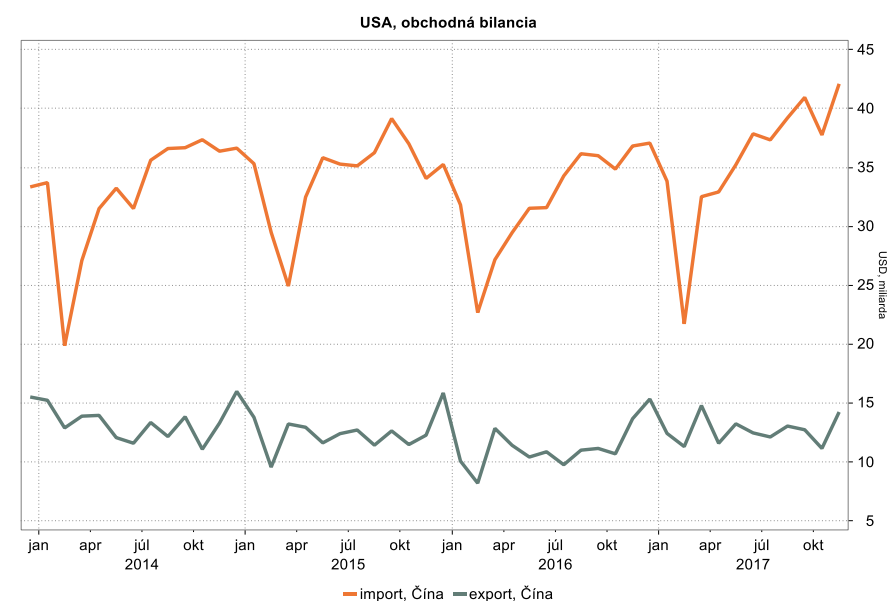
Index maloobchodných tržieb (2010=100)

Source: MACROBOND

Deficit obchodnej bilancie v USA na deväťmesačných maximách

Deficit obchodnej bilancie v USA v októbri medzi-mesačne vzrástol o 3,8 miliárd na 48,7 miliárd dolárov. Import predstavoval hodnotu 244 miliárd dolárov. Najviac sa dovožali mobilné telefóny, ropa a potraviny. Čína sa podieľa na importe do Spojených štátov najväčším podielom. Aj v októbri dovoz do USA presahoval export do Číny. Medziročne sa dovoz do USA z Číny zvyšoval približne o 8 %, zatiaľ čo vývoz sa zvýšil len o 4 %. Slabý juan podporuje čínskych exportérov k vyvážaniu svojich tovarov. Spotrebiteľom z USA sa oplatí nakupovať tovary z Číny, nakoľko si za menej peňažných jednotiek dokážu z Číny kúpiť to isté množstvo tovarov ako v USA. Export predstavoval 195 miliárd dolárov, z tovarového hľa-

Source: MACROBOND

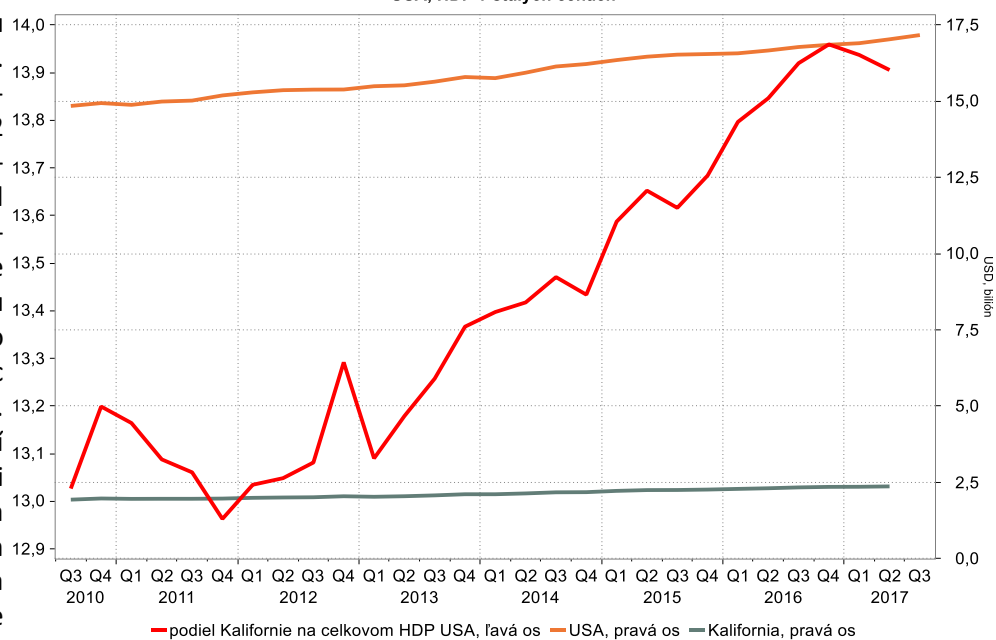
diska sa vyvážali hlavne potraviny. (sj)

Nezamestnanosť v USA klesla – prispela najmä Kalifornia

Počet Američanov, ktorí požiadali o podporu v nezamestnanosti sa v 47. týždni 2017 oproti predchádzajúcemu týždňu znížil o 2 tisíc na 238 tisíc osôb. Celkový počet žiadateľov sa znížil o 52 tisíc a bol cez 1,9 miliónov osôb. Najvýraznejšie zníženie žiadostí o podporu v nezamestnanosti bolo v Kalifornii, kde sa najviac ľudí zamestnalo v priemysle. Kalifornia je najľudnatejší štát USA. V druhom kvartáli 2017 sa Kalifornia pričínala takmer 14 % na celkovom HDP USA. Nemalý podiel na tom majú hlavne investície a oblasť Silicon Valley, kde majú firmy svoje sídla kvôli nízkym daniam. Spoločnosti a banky boli v roku 2017 zdanené 8,84 %. Čo sa týka štátov, kde sa najviac prepúš-

ťalo, patril k nim štát Wisconsin, prepúšťanie nastalo v stavebníctve a vo výrobe a v Massachusetts v oblasti dopravy. (sj)

USA, HDP v stálych cenách

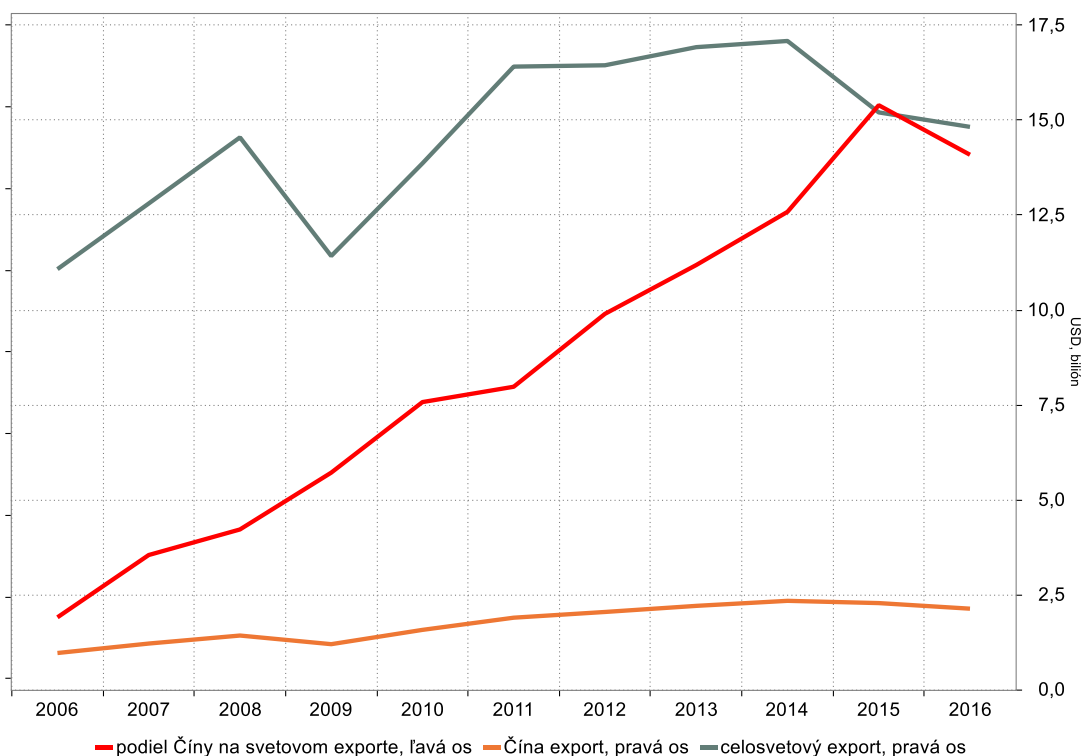
Source: MACROBOND

Export Číny dosiahol 12,3% medziročný rast

Čínsky export narástol v novembri 2017 medziročne o 12,3 % na 217,38 miliárd dolárov. V najväčšom objeme sa z Číny vyvážajú mechanické a elektrické produkty a technické produkty. Najviac sa vyváža do Spojených štátov, EU a Hongkongu. Podiel Číny na svetovom exporte sa v roku 2016 medziročne znížil približne o 0,5 % na 14,5 %. Čistý export sa znížil aj na podiele rastu HDP Číny, ktorý začína nahrádzať spotreba obyvateľov podporovaná nízkymi úrokovými sadzbami. Import

do Číny sa medziročne v novembri zvýšil o 18 % na 177,17 miliárd dolárov. Najviac sa dovážali elektro-

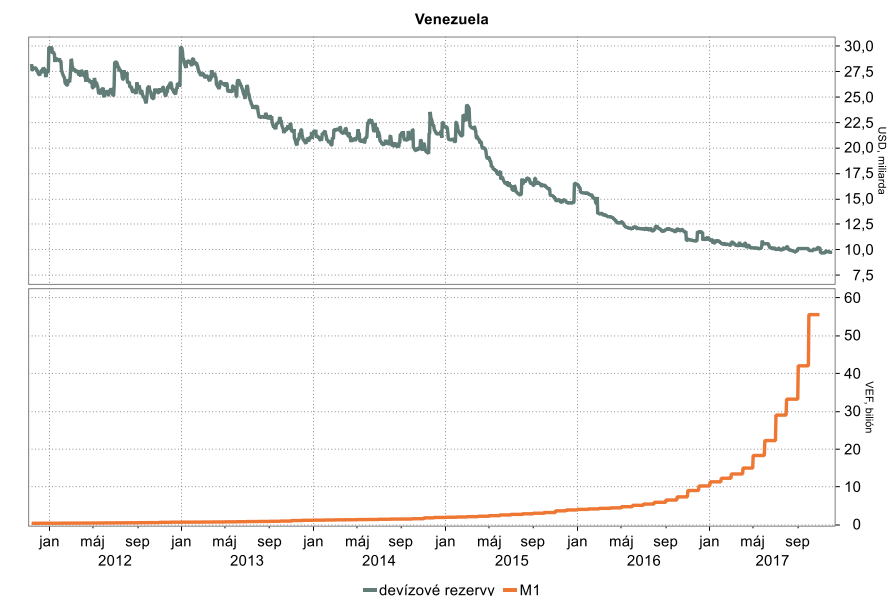
nické a ropné produkty. (sj)

Source: MACROBOND

Venezuela má najvyššiu infláciu na svete

Venezuela smeruje k vysokej inflácii, očakáva sa, že v roku 2018 dosiahne hyperinfláciu. Odhaduje sa, že inflácia dosiahne v tomto roku výšku cez 650 %. Ekonomiku trápí hospodárska kríza, ktorá bola spôsobená hlavne neprávnyim riadením ekonomiky, vysokou korupciou a nízkymi cenami ropy, ktoré sa vo Venezuele pohybovali v septembri okolo 50 dolárov za barel. Venezuela zaznamenala na konci októbra približne 500 % nárast agregátu M1, ktorý zahŕňa vysoko likvidné aktíva, hotovosť a vklady na bankových účtoch. Ekonomika bojuje v nedostatku devíz, na základe ktorých je obmedzený import do ekonomiky. HDP sa medziročne v roku 2017 znížilo o 12 % a teda od

Source: MACROBOND

roku 2014 činí pokles oproti predchádzajúcim rokom. (sj)

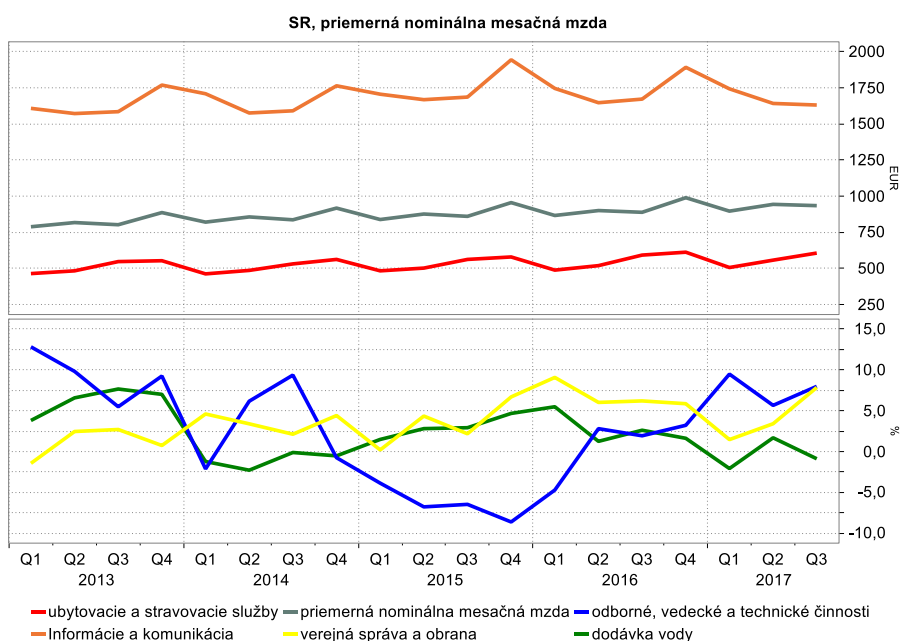
Priemerná mzda na Slovensku vzrástla o 5,2%

Priemerná nominálna mesačná mzda národného hospodárstva SR dosiahla v treťom štvrtroku 2017 935 eur. Prestavuje to medziročné zvýšenie o 5,2 %, zvýšenie reálnej mzdy medziročne značí 3,6 %. Najvýraznejšie, o 8 %, sa mzda zvyšovali v odborných, vedeckých a technických činnostiach na 1083 eur. Ďalej sa výrazne zvýšila mzda vo verejnej správe, o 7,8 % na 1183 eur a v doprave a skladovaní o 7,1 % na 926 eur. Mzda sa znižovala len v dodávke vody o 0,9 % medziročne na 897 eur. Najvyššia mzda bola v informáciách a komunikácii, a to 1631 eur, najnižšia mzda bola v oblasti stravovacích a ubytovacích služieb, 607 eur. Priemerná mzda podľa regiónov je najvyššia v Bratislavskom kraji, ktorá dosahovala úroveň nad priemernou mzdou hospodárstva SR. V ostatných krajoch bola táto mzda nižšia. Vyššiu výpovednú hodnotu má aj preto mediánová mzda, ktorá sa približuje viac k realite ako priemerná mzda. Pri mediánovej mзде sa odhaduje nižšia mzda približne o 70 až 100 eur.

Rast miezd má súvis aj s klesajúcou mierou nezamestnanosti. Tá bola

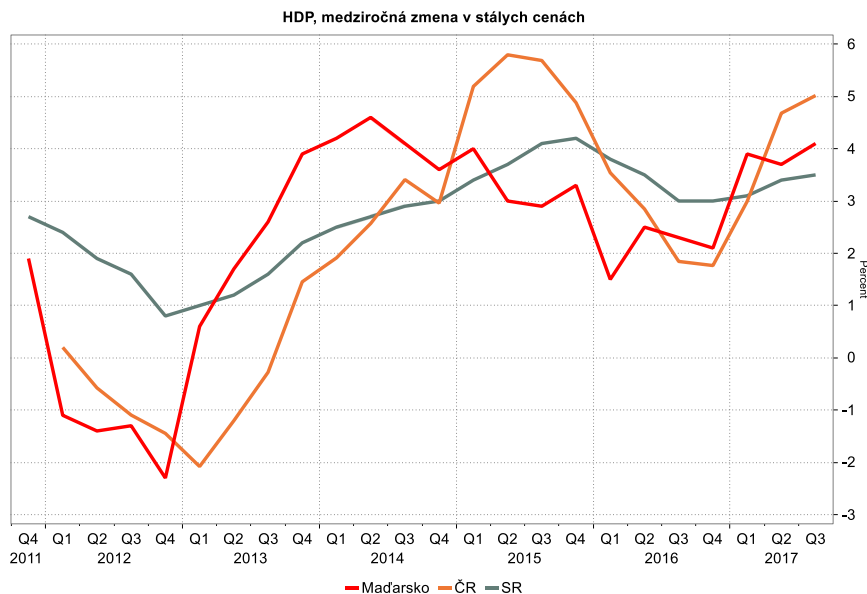
podľa metodiky výberového zisťovania pracovných síl štatistického úradu SR v treťom štvrtroku 2017 8,0 %. Počet nezamestnaných bol 220,2 tisíc osôb. Z nezamestnaných tvorili najpočetnejšiu skupinu osoby, ktoré ešte nemali zamestnanie (58,2 tisíc osôb), podľa ekonomickej činnosti posledného zamestnania bolo najviac nezamestnaných v oblasti priemyslu (42,7 tisíc osôb) a maloobchodu a veľkoobchodu

(19,4 tisíc osôb). Najviac nezamestnaných pracovalo v oblastiach, pre ktoré nebola potrebná kvalifikácia. Najvyššia miera nezamestnanosti bola v Prešovskom kraji (13,4 %). Vzhľadom na vyššiu nezamestnanosť je s týmto kraji najnižšia nominálna mesačná mzda. Väčšina zamestnávateľov nie je nútená mzdu zvyšovať, keďže o prácu je relatívne veľký záujem v ohľade na nezamestnanosť. (sj)

Source: MACROBOND

HDP Slovenska v treťom štvrťroku vzrástlo o 3,4%

HDP v stálych cenách bolo v treťom štvrťroku 2017 vo výške 21,9 miliárd eur. Slovenská ekonomika rástla aj v treťom štvrťroku 2017 – HDP sa v stálych cenách medziročne zvýšilo o 3,4 %. V bežných ce-

nách to znamenalo zvýšenie o 4,5 % na 22,3 miliárd eur. Rast HDP v bežných cenách bol tvorený vyššou pridanou hodnotou vo finančných a poisťovacích činnostiach (medziročné zvýšenie o 13,9 %), vo

veľkoobchode, maloobchode, oprave motorových služieb, (medziročné zvýšenie o 7,7 %). Zníženie bolo zaznamenané iba v poľnohospodárstve o 4 %. Pri porovnaní rastu HDP v stálych cenách s Maďarskom a ČR, má SR nižší, no stabilnejší rast HDP. Reálne HDP rástlo aj v eurozóne, v treťom kvartáli 2017 medziročne o 2,6 %, rast potiahli všetky ekonomiky E19, najvýraznejšie Malta (o 7,7%) a Lotyšsko (o 6,2 %). Štruktúru rastu tvorila z väčšej časti spotreba domácností a tvorba fixného kapitálu. Tieto zložky sú stimulované ECB a nízkymi úrokovými sadzbami, ale aj dobrým stavom na trhu práce a nízkou mierou nezamestnanosti (v novembri 8,8 %). V tomto kvartáli rástol aj čistý export, teda vývoz prevyšoval objem dovozu. (sj)

Prínos českého ekonóma Tomáša Ježeka

29. novembra 2017 zomrel známy český ekonóm, politik a pedagóg Tomáš Ježek, ktorý bol jedným z najpoprednejších ekonómov a budovateľov kapitalizmu na českej politickej scéne v 90. rokoch. Ježek vyštudoval na Národohospodárskej fakulte Vysokej školy ekonomickej v Prahe. 4 roky po ukončení štúdia začal pôsobiť ako vedecký pracovník v Ekonomickom ústave Československej akadémie vied. Počas tejto činnosti absolvoval študijný pobyt v Ženeve, kde sa stretol s popredným svetovým ekonómom a nositeľom Nobelovej ceny za ekonómiu v oblasti „prínosu k teórii trhu a efektívneho využívania zdrojov“ Maurice Allaisom. Neskôr pre „samizdat“ (forma tajného rozširovania režimom zakázanej literatúry) preložil práce známeho liberálneho ekonóma Friedricha Hayeka. Po páde socializmu vstúpil do politiky v rámci strany ODA (ktorá kandidovala pod politickým hnutím Občianske fórum Pavla Havela) s cieľom

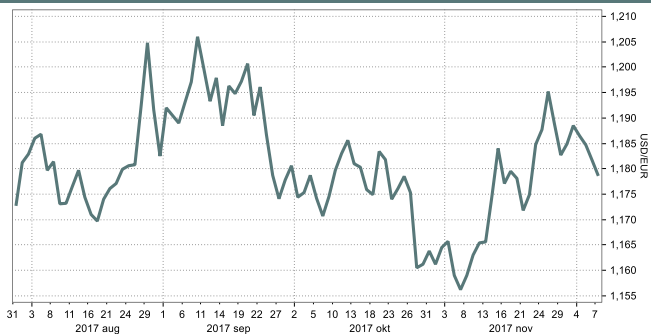
transformácie socialistického, plánovaného hospodárstva Českej republiky na trhové hospodárstvo. V roku 1990 začal pracovať ako poradca ministra financií Václava Klauza a neskôr po prvých slobodných voľbách bol zvolený za ministra privatizácie. Medzi rokmi 1992-1994 zastával funkciu predsedu Fondu národného majetku ČR a spolu s Václavom Klausom a Dušanom Tríškom bol považovaný za „otca privatizácie“ v ČR. V politike aktívne pôsobil do roku 1997 (posledné dva roky v strane ODS). V roku 1998 nastúpil na funkciu člena predstavenstva Komisie pre cenné papiere, kde pôsobil do roku 2002. Od roku 2004 pôsobil ako prezident Asociácie finančných sprostredkovateľov a finančných poradcov Českej republiky. Zároveň počas svojej kariéry od roku 1996 vyučoval na Národohospodárskej fakulte Vysokej školy ekonomickej v Prahe a od roku 2004 aj na Západočeskej univerzite v Plzni. 29. no-

vembra 2017 zomrel ako 77 ročný a jeho dedičstvo pre Českú republiku sa zapísalo najmä v úspešnom prechode na trhovú ekonomiku. (rb)

AKTUÁLNÝ VÝVOJ NA TRHOCH

EUR/USD

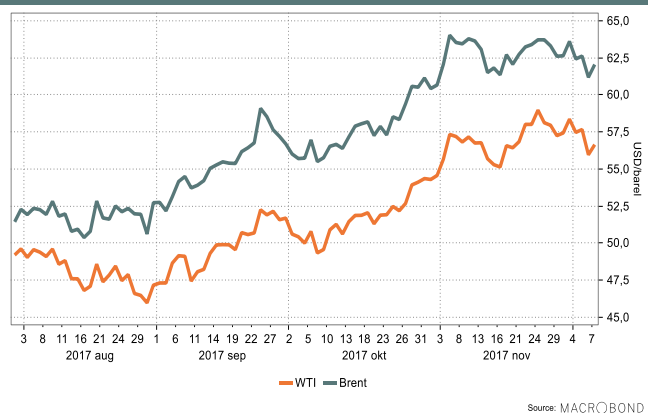
EUR/CZK

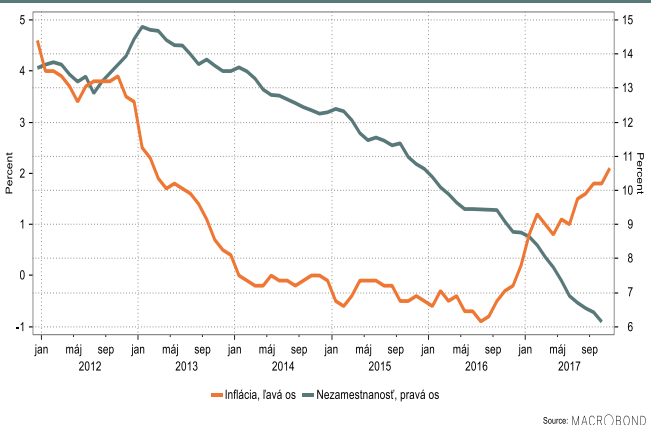
ZLATO

ROPA

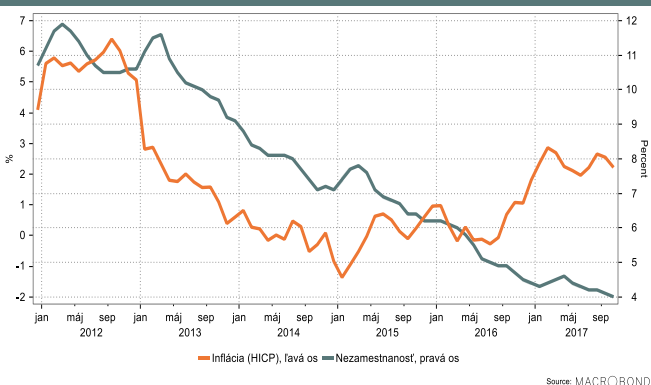
SLOVENSKO

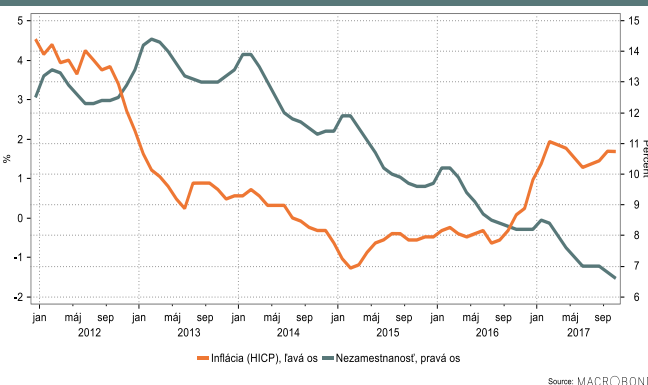
ČESKÁ REPUBLIKA

MAĎARSKO

POLSKO

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

- Tesla dostala novú objednávku na 40 elektrokamiónov od pivného konglomerátu Anheuser-Busch InBev. Spoločnosť chce týmto krokom znížiť náklady na dopravu a emisie. Nové elektrokamióny sa majú dostať na trh v roku 2019. Do portfólia spoločnosti patria piva ako Budweiser, Stella Artois a Corona, ktorých predaj sa medziročne zvýšil o 6,5%. Celkovo v roku 2016 skupina dosiahla tržby z predaja piva v objeme 45,5 mld. USD.
- Najúspešnejší český start-up Kiwi.com je na predaj za 390 miliónov eur. Firma je zameraná na predaj lacných leteniek a patrí medzi najrýchlejšie sa rozvíjajúce firmy v strednej a východnej Európe. Záujem o kúpu má napríklad aj spoločnosť Priceline, ktorá vlastní Booking.com a Koyak.com. Tržby Kiwi.com sa tento rok odhadujú na 20 miliárd českých korún (785 mil. eur).
- Slovenská firma Švec a spol., s. r. o. postaví vo Vrábľoch novú výrobnú halu za 3,5 milióna eur. V tejto výrobní hale sa budú vyrábať komponenty pre automobilový priemysel. Firma neočakáva vytvorenie nových pracovných miest, keďže sa len presúva do nových priestorov. Spoločnosť v súčasnosti zamestnáva približne 250 zamestnancov a jej zisky sa v roku 2016 medziročne vyšplhali o 370 % na 109 tisíc eur.

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukováný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Matúš Jančura

Hlavný analytik, Bencont INVESTMENTS
jancura@bencont.sk

Jozef Prozbík

Analytik, Bencont INVESTMENTS
prozbik@bencont.sk

Analytici:

Nebesník Martin
Bruchánik Rudolf
Medvecová Mirka
Jánošíková Slávka

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS

BENCONT GROUP

BENCONT DEVELOPMENT